

KAZEMATTEN

HISTORIE

Lent kwam in september 1944, nu 76 jaar geleden, in de frontlinie te liggen na de mislukte actie Market Garden. Drie kazematten in Lent herinneren ons nog dagelijks aan die donkere periode. Ze maakten deel uit van een linie van 42 kazematten die Nederland in 1936 liet bouwen. Dit had alles te maken met de toenemende dreiging vanuit het oosten nadat Adolf Hitler begin jaren 30 de macht gegrepen had. Het idee was dat Nederland de Duitse troepen op de rivieren zou kunnen tegenhouden, mocht het tot een inval komen.

De Lentse kazematten waren strategisch gesitueerd ten opzichte van de bruggen. Er waren er twee van waaruit de Waalbrug in de gaten kon worden gehouden en één bij de spoorbrug. De verf van de nieuwe Waalbrug was nauwelijks opgedroogd toen de kazematten, met schietgaten voor kanon en mitrailleur, in 1936 gebouwd werden. Ook werden ontstekingsmechanismen aangelegd om de bruggen binnen enkele seconden op te blazen, mocht de vijand binnenvallen. Vanaf de oplevering werden de kazematten permanent bevolkt door het korps politietroepen.

Inval

Op 10 mei 1940 vielen de Duitsers Nederland binnen. Ze staken bij Wyler rond vier uur 's nachts de grens over. Onmiddellijk werd het bevel gegeven beide bruggen op te blazen en dat gebeurde binnen een half uur. Kort daarna ontstond er een vuurgevecht tussen de Duitsers, die bezit genomen hadden van de Belvédère, en de manschappen in de kazematten naast de Waalbrug. Kazemat Lent-west kreeg meteen een voltreffer in het schietgat. Vanuit kazemat Lent-oost werd de Belvédère onder vuur genomen. Met succes, want de balustrade werd er af geschoten. De Duitsers beantwoordden het vuur en tot op de dag van vandaag zijn de beschadigingen, aange-

Het fascinerende verhaal van de kazematten hoort bij de geschiedenis van Lent

richt door het Duitse anti-tankgeschut, nog zichtbaar. Later die dag verlieten de manschappen de kazematten met medeneming van de mitrailleurs. De Duitsers maakten de kazematten vervolgens onklaar. Het staal werd er uit gesloopt en de schietgaten werden dichtgemetseld. De bruggen werden weer hersteld; deze klus was in 1943 geklaard. Vanaf dat moment werden de kazematten weer in gebruik genomen. De Koude Oorlog heeft er waarschijnlijk

voor gezorgd dat de kazematten behouden zijn gebleven.

Verloedering

Na jaren van verloedering zijn de kazematten door toedoen van de Stichting Menno van Coehoorn aangewezen als rijksmonument. Het fascinerende verhaal van de kazematten hoort bij de geschiedenis van Lent. Tijdens de Open Monumentendagen

in 2019 bezocht ik kazemat Lent-Oost. De beklemmende sfeer en de spartaanse inrichting wierpen me ver terug in de tijd. Het was of sergeant Van Schalk, die de kazemat met zijn manschappen bewaakte in de vroege ochtend van 10 mei 1940, naast me stond en me toefluisterde: "Na het eerste schot volgde een serie van 12 schoten waarvan de laatste twee het schietgat van het kanon troffen. Door de luchtdruk van de explosie werd iedereen rondom het kanon omver geblazen. Scherven van het projectiel vlogen door de kazemat en veroorzaakten een verdoofd gevoel in mijn linkerarm." Ik was blij dat ik weer buiten stond om langzaam te ontwaken uit deze helse droom.

TEKST Joop Koopman
BEELD Marion Zwart, Sander van den Berg
(model)